

תורה אור

- ↑ ויאמר שאל מעמלקי הביאום אשר חמל העם על מיטב הטוב בעיניו ראה הבקר הצאן והבקר למען זבח לַי אֱלֹהֶיךָ וְאֵת הַדּוֹתֶר הַתְּרִמָּנָה;

- ↑ ויאמר ארונה אל דוד יקח ויעל אדני המלך הטוב בעיניו ראה הבקר לעלה והמרגים וכלי הבקר לעצים;

- ↑ שמואל א טו טו
הנה שמתוך למורג חרוץ חדש בעל פיפיות תדרש הרים ותרך וגבעות במל תשיש;

- ↑ שמואל א כד כב
הנה שמתוך למורג חרוץ חדש בעל פיפיות וגבעות במל תשיש; ישעיהו מא טו
והעגלה באה אל שדה יחושע בית השמש ותעמד שם ושם אבן גדולה ויבקעו את עצי העגלה ואת הפרות העגל עלה לֵי;

- ↑ שמואל א יד
וַיִּקַּח שְׂמוּאֵל טַלְהָ חֶלֶב בָּרֶךְ וַיַּעֲלֶהוּ עוֹלָה לַיהוָה וַיִּבָּרֶךְ שְׂמוּאֵל אֶל יְדֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲבֹד לַיהוָה;

- ↑ וַיַּעֲשֶׂה וַיִּקְרָשׁ בֶּן יִשְׁשָׁכָר שְׁנֵי פָרוֹת עֹלֹת וַיִּאֲסֹרֵם בַּעֲגֻלָּה וְאֵת בְּתוּלָם כָּלוּ בְּבָיִת;

- ↑ שמואל א ו י
וַיִּשְׁרְגָה הַפָּרוֹת בַּדֶּרֶךְ עַל דֶּרֶךְ בֵּית הַשִּׁירָה בַּמִּסְלָה אֲחַת הַכֹּהֵן הַלֵּךְ וַיָּגֶזּוּ וְלֹא סָרוּ יָמִין וּשְׂמוּאֵל וְסֻרֵי פְלִשְׁתִּים הַלְכִים אַחֲרֵיהֶם עַד גְּבוּל בֵּית שֻׁשָׁן;

- ↑ שמואל א ו יב
אָז יִשִּׁיר מִשָּׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת לַיְי וַיֹּאמְרוּ לְאַמֹּר אֲשִׁירָה לַיְי בִּי גָאֹת גָּאֹת סוֹס וְרִכְבּוֹ רָקֹה בָנִים;

- ↑ וַאֲמָרָתֶם בְּיוֹם הַהוּא הִדְרוּ לַיְי קָרָא בְּשֵׁמוֹ הַדְרִיעוּ בַּעֲמִים עֲלִילָתָיו הַתִּירוּ כִּי נִשְׁבַּח שְׁמוֹ;

- ↑ ישעיהו יח ד
מומור שירו לַיְי שיר חֶדֶשׁ בִּי נִפְלְאוֹת עֲשֵׂה הוֹשִׁיעָה לוֹ יִמְיָנו חֲרוּעַ קֶדֶשׁ: תְּהִלִּים צח א
יְיָ מֶלֶךְ יִרְגֹּז עַמִּים יֵשֶׁב כְּרוּבִים תַּנְטֹט הָאָרֶץ: תְּהִלִּים צז א
יְיָ מֶלֶךְ נֶאֱחַז לְבָשׁ לְבָשׁ יְיָ עַד הַתְּאֵדָה אֵף תִּמְכֹּן תִּחַב בֵּל תִּמְוֹת: תְּהִלִּים צב א

- ↑ וַיְהִי בַּנִּסְעֵי הָאָרֶץ וַיֹּאמֶר מִשָּׁה קִוְיָה יְיָ וַיִּפְעֹז אֶבְיָךְ וַיִּקְסֹז מִשְׁנֵאֵיךְ מִקְּבִירִי;

- ↑ מזמור ב' לה
וַיִּלֶךְ מִשָּׁם אֶת יִשְׂרָאֵל דְּבִיר וְשֵׁם דְּבִיר לִפְנִים קִרְיַת סַפֵּר;

- ↑ שופטים א יא
וַתֹּאמֶר אֵל אֲבִיךָ אֵל יִחְזֹק בְּעֵינֵי אֲדֹנִי בִּי לֹא אֶחָד לְקוֹסֶם מִקְּבִירִי כִּי דָרָךְ נָשִׁים לִי וַתִּחַפֵּשׁ וְלֹא מָצָא אֶת הַתְּרִפִּים: בראשית לא לה

רבינו חננאל

והא כתיב ויאמר ארונה אל דוד יקח ויעל אדוני המלך הטוב בעיניו ראה הבקר לעולה וגו'. אמר רב יוסף ארונה גר תושב היה. מאי מורגים. אמר עולא מטה של טורביל. פי' היא עיזא דקורקסא דדישא ודשחא כרחיביה הנה שמתוך למורג חרוץ חדש וגו'. ת"ש ואת הפרות העלו עולה לה' וגו'. התם הוראת שעה

והיתה. ואסיקנא נקבה כשרה לעולה בבמת יחיד שנא' ויקח שמואל טלה אחד ויעלوه עולה וגו'. והא ויעלوه זכר משמע. ויעלה כתיב חסר ויז'. ר' יוחנן אמר גבול יש לה פחותה מבת ג' שנים אם רובעה נעקרת. ועובר כוכבים חס על בהמותו שלא תיעקר ואינו רובעה. אבל בת ג' שנים אינה נעקרת. וחישל לרביעה. איתיביה כל הני תיובתא ושני ליה התם בפחותה מבת ג' שנים ת"ש ואת הפרות העלו עולה לה' בפחותות מבנות ג' שנים. ומי מצית אמרת הכי והכתיב ואת בניהם כלו בבית: ”וירושלמי” (א) והכתיב ויאמר שאל מעמלקי הביאום

כד:

יתרו לאחר מתן תורה הוה. וא"כ כפורה אשת משה לא באה אלא לאחר מתן תורה ומיקשי על הא דלמרינן צ"הצא על יצמתו (יצמות דף סג.) ג' דברים עשה משה מדעמו והסכים הקצ"ה על ידו וקחשיב פירש מן האשה ומאי קאמר הא לא הימה כפורה עמו וי"ל שהקצ"ה י נתן לז לפורש מן האשה ולמ"ד קודם מתן תורה בא קשיא מה שאמר משה אל יתרו והודעתי את חוקי האלהים ואת מורותיו דהא עדיין לא ניתנה תורה ועוד קשיא מה שפי' רש"י בפרשת יתרו שלא היה לו למשה שהות לשפוט ישראל עד מחרת יום הכפורים וגראה דכל אותה פרשה ראשונה דיתרו נאמרה קודם מתן תורה אצל סוף הפרשה ודאי לא נאמרה עד לאחר מתן תורה אלא אגז שמספר ציאת מותנו מספר כל עניינו עד שחזר לארצו ואפילו למ"ד לאחר מתן תורה בא ק"ק למה נכתבה פרשה זו לכאן וא"ל דלפי ספסר ציאת עמלק שהרע לישראל ראשונה מספר נמי מעשה יתרו שהטיב לישראל ראשונה מענה חסונה שנתן להס: **רבי** יוחנן **אמר גבול** יש לה פחותה מבת ג' נעקרת. וליכא למיחש לרביעה וקאי לשנויי רומיא דמתני' דאין מעמידין והיא דלוקמין מהס צמהה לקרבן ואליבא דרבנן קאמר דאילו ר"א אפי' צמז שמים חייס לרביעה דהא פרה צת שמים וחייס לרביעה ותו דקמתי וכן היה ר"א פוסל בכל הקרבנות דמשמע אפילו צני שנה וא"ת לרבי יוחנן היכי שרי ליקח לקרבן פחותה מצת שלש שנים ניוחש דלמא רבעוה לאמה כשהיא מעוברת והיא וולדה נרבעו י"ל דר' יוחנן לטעמיה דלומר צפ' הערל (יצמות עת. וסס) עובר לאו ירך אמו הוא: **פרה** וחמור בת שלש שנים ודאי צ"בחה. פי' לקודם שלש ולא לרבי ילדה ויש לתמוה דהא מעשה בכל יום דפרה צת שמי שנים יולדת וי"ל דודאי עתה נשתנה העת מכמו שהיה בדורות הראשונים כמו בעינוימת דורדל דלמרי' פרק אלו טרפות (חולין דף מו. וסס) כל חיויא ציימתא הכי אית להו אלאמא גוימתא לית להו ועתה היא בכל הצהמות שלטו י: **מזמורא** **יתמא**. פ"ה שלא הוזכר שם האומר וקשה דהא כמה מומורים יש כיוצא בו מומור לתודה (תהלים ק) מומור שיר ליום השבת (שס צג) שלא הוזכר שם האומרן וגראה לפרש שקרא לו יתמא משום שלא הוזכר על מה נאמר כמו מומור לתודה שמפרש שנעשה לאמרו על התודה וכן מומור שיר ליום השבת ואע"פ שיש יושב צסתר עליון (שס סא) אשרי האיש (שס ב) ה' מלך גאות לצב (שס צג) שלא הוזכר על מה נעשו מ"מ אין כמות צהן מומור: למשה

אמר רב כמאן קרו פרסאי לספרא דביר מהבא **ר' (רב אשי)** אמר כמאן קרו פרסאי לנידה דשתנא מהבא **כ**^י דרך נשים **ל**^י **ו**צדגון אלהיהס: **יתמא**. שלא הוזכר שם אומריו: **יגוול**. על שהכס צמכת טחורים: **השיטס**. ארון עזי שטיס: **הסנופפי**. הסרוממי: **המחושקס**. קשורה כמו וחשוקיסה כסף (שמות ס): **צריקמי וסב**. מלווה וזכ טחור מצית וממוך: **הסווללה דצידי ארמון**. שס"ת של משה צתוכו וארון מהולל ומפואר צמה שצמוכו: **צעזי עדייס**. ואין לך עזי גדול מזה: **דציז**. הוא ספר צלשון פרסי: **וישראל מאי אמרו**. ננסוע הארון צעת המנסעות שהיה אומר קומה ה' (במדבר י) ומה ישראל עונין אחריו: **דשסנא**. נוטריקון ד' דך ש' נשים: **וידוס**

דמי מיטב. למוכרן ולקנות צדמיהן צהמות מישראל להקריב: **וצינא**. מכר: **ארונב**. יצוסי היה צספר שמואל: **ראה סבקר לעולה**. אלמא הקריב דוד צהמת עוצד כוכבים לקרבן: **גר פוסב**. שקיבל שבע מצות צני נח והרי רביעה בכלל: **טורציל עיזא דקורקסא**. דף גדול ועב מאד ורחצ וטרורף צפגנימות

הרצה לרוחצו עמוקות מכופות זו אלל זו ודשין צו תצואה שמעצירין עליו הצהמות והסגיימות נכנסו צדייש והתצואה נחצטת: **למורג חרוץ**. טרוף צפגנימות וכן פיפיות: **סדוש הריס**. אלמא לדישה צעזי ליה: **ואס הפרוס**. צאנשי צית שמש מיטעתי קרא צפרות שהציאו הארון מארץ פלשמים: **סורלס שעה**. מפני נס שנעשה על ידיהן שהציאו הארון מעלאן ואין איס מנהיגס ואס צנייהס כלו צצית [ש"א 1] ולא גשו אחר צנייהס אלא הוליכוהו ואמרו שירה כדלקמן: **דלמא צצמס יחיד**. שרי דהסס צצמת יחיד הואי דצמה גדולה צנוצ היתה צאומה שעה כשנלקח הארון וחרצ משכן שילה וצאו להן לגויל: **טלס חלב**. חמל ומניקה את צנה: **רבי יוחנן אמר**. האי דקמתי לעיל [צב:] לוקמין מהס לקרבן לאו מלמא פשיטתא"י היא לכל הצהמות: **אלא גבול יש לה פחותה מצת ג' שנים נעקרת**. בהרבעת איס ונקחת מן העוצד כוכבים דחייס עליה: **אצל צס שלש**. שז אינה נעקרת וחיישין לרביעה: **כל הני פיוצפא**. דהני קראי דשרו צהמות עוצד כוכבים להקריצה: **פרה וחמור צו**. כוכבות (יט:) תמן הלוקח צמהה מן הסכרי ואינו יודע אס כצר צברה אס לאו עז צת שנתה ודאי לכהן מכאן ואילך ספק פרה וחמור צת שלש ודאי לכהן ולד ראשון שחלד ציד ישראל אס זכר הוא ודאי לכהן אס אינה יתירה צעת לידתה על צת שלש דודאי לא ילדה צצית נכרי: **מכאן ואילך**. אס יתירה על צת שלש היתה כשילדה צצית ישראל היו ולדה זה ספק צכור (ו) ואיכא למימר כצר צכרה צצית עוצד כוכבים ואיכא למימר לא צכרה זה צצית העוצד כוכבים וזה צכור שלה ויערה צכור זה עד שספסאן שהרי אינו ראוי לקרבן שמה אין זה צכור ולפחר שיש צו מוס יאכלנו צעלוי ולא יתנו לכהן שצכור צעל מוס מותר לזריס ואין צו אלא משוס גזילת מתנות כהונה אפי' הוא ודאי וזהו ספק הוה הכהן מוציא מחצירו ועליו הראיה שלא ילדה צצית העוצד כוכבים וגצי ספק פטר חמור מפריס עליו טלה להטירו צנהא דלכצי תפדה דלפטי [שמות יג] והטלה (עכצ י) צעלאמא דאפטי ודאי פטר אין קדושה חלה על טלה הניתן אלא משוס גזילת כהן יש וכיון שהוא ספק אפילו גזל ליכא דרפיה על הכהן: (י) **כלו צציע**. לשון צית הכלא (מלכים א כב). ליצנא אחרינא לשון מניעה כמו לא יכלה ממן (צדקתס כג) מנעוס מליילך אחריהס: **וישרנה**. אז ישר כי גאה גאה לשלוח יד בצפלשמים

ולא כתיב ביה נמי מומור לדוד. ר' אלעזר אמר ה' מלך ירגזו עמים. ר' שמואל בר נחמני אמר ה' מלך גאות לבש. ר' יצחק נפחא אמר רומי שיטה פי' הארון שהוא עצי שטים התנופפי ברוב הדרך המחושהק בריקמי זהב המהוללה דבדרי וארמון. כי הארון היה נתון דבדרי שבארמון. רב אשי מתני להא דר' יצחק נפחא אהא. ויהי בנסוע הארון ויאמר משה קומה ה' וגו'. וישראל מאי אמור. אמר ר' יצחק נפחא רומי רומי שיטה כו': אמר רבא כמאן קרו פריסאי לבית הספר דביר מהבא ושם דביר לפנים קרית ספר: וקרו נמי לנדה דושנתא. כרחיביה דרך נשים לי.

אין מעמידין פרק שני עבודה זרה

מסורת הש"ס

(א) וצחסי קטן: ע"ש מנחות כב. ע"ש, (ב) ויעלה כתיב ויעלוהו קרי, (ג) [נצי מוס] לעיל כב. ד"ה צנינא], (ד) רש"א מ"ז, (ס) [נציל האמן], (ו) [צבורות יט:], (ז) [נציל אמר רב אשי וביא בעי' ויעלקוט פ' ואלא איתא אמר רב ספרא כמאן וכו'], (ח) כס"א: פסוקתא, (ט) [נציל לפני ד"ה פרה ותמור], (י) הסכים על ידו על שנתן כ"ל, (י) [וע"פ מוס' צבורות יט: ד"ה פרה ומוס' חולין מו. ד"ה כל הני],

גליון הש"ס

גמ' ה"נ מסכתא. ע"י טורי אבן מ"ה דף י ע"א ד"ה עגל: שם גבול יש לה. ע"י לקמן דף מו ע"ב מוס' ד"ה כסגרינעו:

הגהות הב"ח

(א) גמ' וכן וטורא. צ"צ ס"א וכן אמר רב וטורא (ב) שעקמו פניהס כו': (ג) שם משה וצני ישראל. צ"צ ס"א נאמר כאן הלך וגזנו ונאמר להלך כי גאה גאה. (א) שם להא דר' יצחק נפחא אהא וכו' ר' יצחק נפחא רומי: (ד) [נצי ד"ה כמאן וכו' דאיכא למימר וכו' לא ככרה צצית כ"ל ויסי' זה ממקן: (ה) בא"ד והטלה יעכב לעצמו:]

מוסף רש"י

מטה של טורביל. קי נקרא מסכתא פרה (פ"ריב ח"ט. ובחיים פ"ס). עיזא דקורקסא. נסר גדול מלא ימיות (מנחות כב.) ממן עז על פן ויש צו ימיות חזיס וגם עשוי חריצים חריצים קרינ"ש ומולכו ומציאו על קרינ"ש של דשה לאחר שיעוריה ומתמסחין ומשחין תמן (ובחיים פ"ס). מאי קרא. דהוא עשוי חריצין וממן לזוק ולזון (שם). למורג חרוץ כו'. מומרים לזון דשה, דכתיב מורג ומכני מזה (מנחות כב.). חרוץ. יפה ומצייר (שם).

רבינו חננאל (המשך) וגו'. אין למדין משאול דמר ריש לקיש שאול גורפית של שקמה היה. כלומר לא היה גרופית של זית. ואי פחותה מבת שלש שנים מי ילדה. והתנן פרה וחמור בת ג'. ודאי לכהן כלומר ודאי עדיין לא בכרה. אלא מחורורא כדשנין מעיקרא הוראת שעה היתה: וישרנה הפרות בדרך. מאי וישרנה אמר רב שעקמו פניהם כלפי הארון ואמרו שירה. ואל תתמה שהרי אתחן של בלעס דברה עמו. ר' יוחנן אמר משום ר' מאיר אמור שירה משה אז ישיר משה וגו'. ר' יוחנן דידיה אמר ואמרתם ביום ההוא הורו לה' קראו בשמו וגו'. ואל תיבאר דהא אהא ¹³ ויהי בנסוע הארון ויאמר משה קומה ה' (וי' וישראל מאי אמרו) אמר ר' יצחק נפחא רומי רומי שיטה כו': אמר רבא כמאן קרו פריסאי לבית הספר דביר מהבא ושם דביר לפנים קרית ספר: וקרו נמי לנדה דושנתא. כרחיביה דרך נשים לי.

^[1] מתיבתא דיושלמן עד גרופית צו ית נראה דתקומן להאן אצל וישרנה הספית